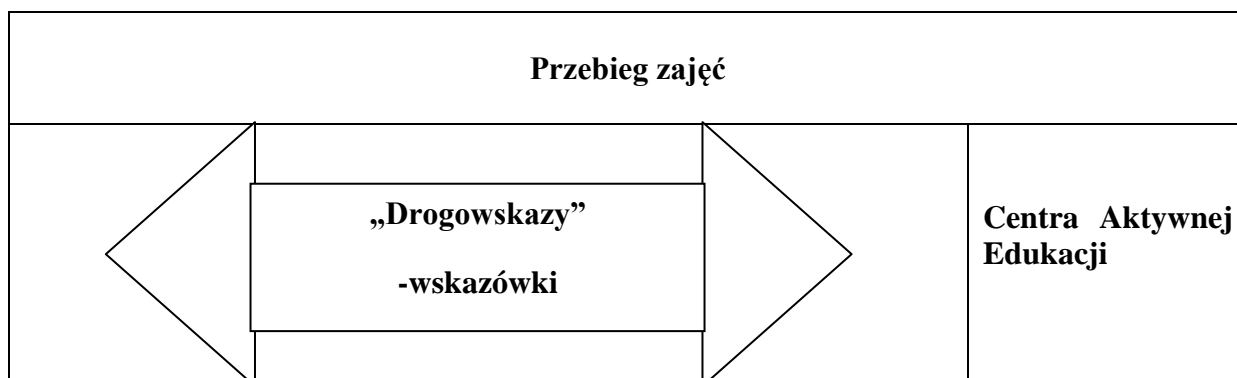

Scenariusz zajęć do programu kształcenia „Myślę- działam- idę w świat”

Autor: Magdalena Kubacka	
Klasa III Edukacja: polonistyczna, społeczna	Temat lekcji: Szlakiem Piastowskim-Gniezno
Cel/cele zajęć: - doskonalenie umiejętności uważnego słuchania, - rozwijanie kompetencji językowych, wzbogacanie słownictwa, - kształtowanie umiejętności formułowania wypowiedzi ustnej na podstawie tekstu literackiego, - doskonalenie umiejętności ortograficznych- poznanie zasady pisowni wyrazów z „rz” w zakończeniach rzeczowników- arz, -erz, - rozwijanie umiejętności selektywnego korzystania i wyszukiwania wiadomości na podany temat, w różnych źródłach informacji, - doskonalenie umiejętności pracy z mapą, -kształcenie umiejętności podejmowania działań i zgodnej współpracy z innymi.	Cele zajęć w języku ucznia/ dla ucznia: - korzystam z różnych źródeł informacji: encyklopedii, książek historycznych, Internetu zdobywając informacje o Gnieźnie, - dowiem się, kim był Mieszko I oraz jak żyli, czym się zajmowali i jakie zawody wykonywali ludzie mieszkający w jego grodzie, - poznam zasadę pisowni „rz” w zakończeniach rzeczowników będących nazwą zawodów.
Kryteria sukcesu dla ucznia: - wymieniam daty związane z panowaniem Mieszka I oraz opowiadam o grodzie i zawodach jakie wykonywali jego mieszkańcy, - wskazuję na mapie Polski Gniezno i wymieniam kilka zabytków znajdujących się w Katedrze i Muzeum Początków Państwa Polskiego, - tłumaczę zasadę ortograficzną i piszę „rz” w zakończeniach rzeczowników- nazwach zawodów.	
Podstawa programowa: 1.1)a), 1.1)b), 1.1)c), 1.2)a), 1.2)b), 1.3)a), 1.3)c), 1.3)f), 1.3)g), 1.4)a), 4.1)a), 5.4), 5.8), 5.9).	
Metody pracy: metoda podająca, pokaz, metoda ćwiczeń, gry interaktywne- TIK, „Odwrócona lekcja”, elementy Oceniania Kształtującego- ocena koleżeńska, ewaluacyjna- „Wędką szczęścia”	
Formy pracy: indywidualna, grupowa (w parach), zbiorowa	
Środki dydaktyczne: Internet, komputery, tablica interaktywna, „bilety wstępu”- praca domowa ucznia, wydrukowany napis: Gniezno- Załącznik nr 1, mapa fizyczna Polski, gry interaktywne stworzone na Platformie edukacyjnej www.LearningApps.org – Zabytki Gniezna-muzea i eksponaty (wersja trudniejsza z napisami) oraz Zabytki Gniezna- muzea i eksponaty (wersja łatwiejsza z ilustracjami) – autor Magdalena Kubacka, albumy, widokówki, foldery turystyczne i pamiątki z Gniezna, Encyklopedia PWN lub Słownik języka polskiego (http://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/gr%C3%B3d.html), interaktywna makietka historyczna „W gnieźnieńskim grodzie 3Di rozszerzonej rzeczywistości” zrealizowana	

w ramach projektu: „JEST JESZCZE TYLKO DO ODKRYCIA...” (Aplikacja edukacyjna Muzeum Początków Państwa Polskiego w technologii interaktywnej prezentacji 3D – AugmentedReality” dofinansowana z programu „Patriotyzm Jutra” Muzeum Historii Polski - <http://www.mppp.pl/makieta-ar/>), Audiobook dostępny na stronie internetowej http://www.genwolnosci.pl/dla-dzieci/bajki/audiobook/1_o-zbyszku-co-ksieciu-mieszkowi-grod-wybudowal-czyta-krystyna-janda, portret Mieszka I, fotografia makiety grodu gnieźnieńskiego oraz fotografie przedstawiające dawne zawody- Załącznik nr 2, podkowa, młotek, wiklinowy koszyk, uprzęż konna itp. (sprzęty używane przez ludzi wykonujących dawne zawody), memory ortograficzne- Załącznik nr 3, małe karteczki z umocowanym rzepem lub magnesem, wędka z magnesem, komputery z dostępem do Internetu, tablica interaktywna lub projektor i ekran.

Przebieg zajęć

<p>1. Powitanie w kole na dywanie zabawą integracyjną- „<i>Ludzie do ludzi</i>”.</p> <p>2. „<i>Lekcja odwrócona</i>”- prezentacja przez uczniów wykonanej pracy domowej. Uczniowie odczytują zdania- odpowiedzi na pytania zapisane na otrzymanych na poprzednich zajęciach, „biletach wstępu”. (Na każdym bilecie ucznia zapisany jest temat dnia: <i>Szlakiem Piastowskim- Gniezno</i> oraz pytania: - <i>Co już wiem na ten temat?</i> - <i>Czego się dowiedziałem samodzielnie z różnych źródeł?</i> - <i>Czego bym chciał się dowiedzieć na lekcji? Nad czym chciałbym pracować wspólnie z kolegami?</i>¹</p> <p>Po odczytaniu przez dzieci zdobytych samodzielnie w domu i zapisanych na biletach informacji następuje dyskusja. Nauczyciel ustala z dziećmi cele zajęć uwzględniając propozycje dzieci. Zapisanie tematu dnia oraz kryteriów sukcesu ucznia do zeszytów.</p> <p>3. Uczniowie szukają na mapie fizycznej Polski Gniezno(umieszczają napis w odpowiednim miejscu, określają położenie, województwo itp.-</p>	<p>artystyczno- ruchowe</p> <p>polonistyczno- komunikacyjne</p> <p>matematyczno- przyrodnicze</p>
--	---

¹Źródło: na podstawie materiałów szkoleniowych przedstawionych przez p. M. Sulewską, podczas warsztatów związanych z opracowaniem Programu kształcenia „Myślę- działam- idę w świat”, Skalmierzyce 2014r.

Załącznik nr 1)

4. Poznanie zabytków Gniezna na podstawie albumów, widokówek, folderów turystycznych, pamiątek przygotowanych przez nauczyciela oraz gry interaktywnej dostępnej na Platformie edukacyjnej www.learningapps.org: [Zabytki Gniezna-muzea i eksponaty \(wersja trudniejsza z napisami\)](#) oraz [Zabytki Gniezna- muzea i eksponaty \(wersja łatwiejsza z ilustracjami\)](#) – autor Magdalena Kubacka

5. Wysłuchanie bajki „*O Zbyszku, co księciu Mieszkowi gród wybudował*” ze zbioru „*Bajki dla dzieci. Mam Gen wolności*”: autor- Jerzy Ciechanowski.

Audiobook dostępny na stronie internetowej http://www.genwolnosci.pl/dla-dzieci/bajki/audiobook/1_o-zbyszku-co-ksieciu-mieszkowi-grod-wybudowal-czyta-krystyna-janda

Uczniowie siadają na dywanie i zamykają oczy, wsłuchują się w treść bajki czytanej przez Krystynę Jandę.

6. Wspólne omówienie treści bajki: miejsce akcji, bohaterowie. Wyjaśnienie pojęcia *gród* (oraz innych niezrozumiałych dla uczniów słów) przez chętne dzieci i nauczyciela. Wyszukanie definicji w Encyklopedii lub w Słowniku języka polskiego <http://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/gr%C3%B3d.html>

7. Nauczyciel prezentuje zdjęcie pierwszego władcy Polski- Mieszka I i podaje wybrane (najważniejsze) fakty z jego życia, m.in. ślub z czeską księżniczką Dobrawą, przyjęcie chrztu przez Polskę, założenie grodu. Na tablicy- pod portretem władcy- zapisuje najważniejsze daty: 960- rozpoczęcie panowania przez Mieszka I, 966- chrzest Polski. Uczniowie tworzą samodzielnie w zeszytach mapę pamięci- notatkę o pierwszym władcy Polski.

Po zapisaniu notatki następuje ocena koleżeńska (dzieci wymieniają się zeszytami i sprawdzają poprawność zapisu i zgodność informacji z tym, czego dowiedziały się z opowiadania nauczyciela).

8. Wypowiedzi uczniów na temat życia w grodzie Mieszka I- na podstawie wysłuchanej bajki oraz fotografii przygotowanej przez nauczyciela.

Nauczyciel może również uruchomić na tablicy multimedialnej interaktywną makietę historyczną „W gnieźnieńskim grodzie 3D i rozszerzonej rzeczywistości” zrealizowaną w ramach projektu: „JEST JESZCZE TYLE DO ODKRYCIA...”

(Aplikacja edukacyjna Muzeum Początków Państwa Polskiego w technologii interaktywnej prezentacji 3D – AugmentedReality” dofinansowana z programu „Patriotyzm Jutra” Muzeum Historii Polski - <http://www.mppp.pl/makieta-ar/>)

Uczniowie analizują: *W jakim miejscu był zbudowany gród i jak jego otoczenie i ogrodenie wpływało na bezpieczeństwo żyjących tam*

polonistyczno-
komunikacyjne

ludzi? Jak wyglądały chaty i z czego były zbudowane? Kto mieszkał w grodzie i czym zajmowali się jego mieszkańcy?

Na podstawie zdjęć i przygotowanych przez nauczyciela rekwizytów: podkowy, młotka, beczki, krosna, wiklinowego koszyka, glinianego naczynia, uprzęży konnej itp. uczniowie opowiadają na czym polegała praca: garncarza, tkaczki, kowala, szczytnika, bednarza, wikliniarza, rymarza. Poznanie dawnych zawodów.-Załącznik nr 2

Rozmowa na temat: *Które z zawodów mieszkańców grodu są do dziś, które zanikły? Dlaczego- jak myślicie? Jakie inne umiejętności- zawody ułatwiłyby życie ludziom, którzy mieszkali w grodzie?* Uczniowie podają różne przykłady, propozycje i uzasadniają swoje wypowiedzi.

9. Zabawa ruchowa- „*Żywa rzeźba*”

Uczniowie wybierają rzeźbiarza (wyliczanką zaproponowaną przez dzieci). Pozostali uczestnicy zabawy są „tworzywem”, z którego artysta kreuje rzeźbę według własnego pomysłu. Zabawę można zmodyfikować wybierając np. kilku rzeźbiarzy lub narzucając dzieciom temat pracy- *Stwórz pomnik Mieszka I i jego drużyny, lub zbuduj gród Mieszka I.*

10. Poznanie zasady ortograficznej- pisowni rzeczowników będących nazwami zawodów z końcówką -arz, -erz (gra *memory ortograficzne* w parach- Załącznik nr 3).

11. Zanotowanie do zeszytów polecenia pracy domowej- zapisanie 3 lub 5 zdań (należy dostosować zadanie do możliwości uczniów) z wykorzystaniem wyrazów- nazw zawodów- zgodnie z poznana zasadą ortograficzną.

12. Podsumowanie zajęć- sprawdzenie opanowania przez uczniów celów zajęć, utrwalenie wiedzy- „*Wędka szczęścia*”²

Uczniowie siadają w kręgu. Zapisują na karteczkach pytanie związane z tematem dnia i omawianymi treściami. Składają karteczkę i przyklejają do niej rzep lub magnes. Na środku kręgu nauczyciel ustawia pudło, do którego dzieci wrzucają wszystkie karteczki. Nauczyciel może napisać sam kilka pytań lub też wrzucić karteczkę zwalnającą z odpowiedzi. Dzieci kolejno losują pytania- łowią je wędką z umocowanym magnesem- i odpowiadają. Jeżeli zostanie udzielona niepoprawna lub mało wyczerpująca odpowiedź, inne dziecko- ewentualnie nauczyciel- może ją uzupełnić.

artystyczno-
ruchowe

polonistyczno-
komunikacyjne

²Joanna Małgorzata Łukasik, Spoko lekcja 2, czyli jeszcze więcej sposobów na oryginalne zajęcia, Wydawnictwo JEDNOŚĆ

Gniezno

Portret Mieszka I- pierwszego władcy Polski

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Mieszko_I

Makieta grodu z czasów Mieszka I

Źródło: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lednog%C3%B3ra._Makieta_grodu.JPG

DAWNE ZAWODY

GARNCARZ

KOWAL

TKACZKA

WIKLINIARZ

BEDNARZ

SZCZYTNIK

RYMARZ

Fot: www.pixabay.com

Załącznik nr 3

Memory ortograficzne

dekarz   **piekarz**   **drukarz**   **stolarz**   **rymarz**   **młynarz**

lekarz   **pielęgniarz**   **pasterz**   **aptekarz**   **malarz**   **kucharz**

ślusarz   **kolejarz**   **dziennikarz**   **rzeźbiarz**   **weterynarz**   **kominiarz**

murarz   **pisarz**   **wikliniarz**   **piosenkarz**   **piłkarz**   **koszykarz**

---

dekarz   piekarz   drukarz   stolarz   rymarz   młynarz

lekarz   pielęgniarz   pasterz   aptekarz   malarz   kucharz

ślusarz   kolejarz   dziennikarz   rzeźbiarz   weterynarz   kominiarz

murarz   pisarz   wikliniarz   piosenkarz   piłkarz   koszykarz

---